

สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย*

ชัชชนม์ พลลาภ^{1*} อำนวย มีราคา²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

*Corresponding author e-mail:ponlap2014@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2. ศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และ 4. ศึกษาอำนาจพยากรณ์สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2567 จำนวน 284 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเชื่อมั่นในส่วนสมรรถนะผู้บริหาร .980 และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ .974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาตนเอง รองลงมา คือ การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสื่อสารและการจูงใจ 2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การคิดอย่างเป็นระบบ และการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีรูปแบบทางความคิด 3. สมรรถนะผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง 4. สมรรถนะผู้บริหาร 4 ด้านมีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การพัฒนาตนเอง การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการมีวิสัยทัศน์

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร; องค์กรแห่งการเรียนรู้; การพัฒนาตนเอง

* Received: 18 February 2025, Revised: 10 March 2025, Accepted: 13 March 2025

Administrator's Competency Affecting A Learning Organization Under The Secondary Educational Service Area Office Nongkhai

Chatchon Ponlap^{1*} Aumnuay Meeraka²

¹Master of Education Program in Educational Management, Pitchayabundit College

²Lecturer of Faculty of Education, Pitchayabundit College

*Corresponding author e-mail:ponlap2014@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the administrators' competency. 2) to study learning organizations 3) to study the relationship between administrators' competency and learning organizations. And 4) to study administrators' competency affecting a learning organization under the Secondary Educational Service Area Office of Nongkhai. The sample was a group of 284 administrators and teachers of academic year 2024. The instruments used to collect data was the 5-rating scales questionnaire with a reliability of .980 of administrators' competency part and .974 for learning organization part. The statistics used were frequency, percentage, mean, SD, Pearson's moment product correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The results indicate that 1) The overall administrators' competency level was found to be high. The highest-rated competency was self-development, followed by teamwork, vision, achievement orientation, and analytical and synthetic thinking. The lowest rated was communication and motivation. 2) The overall level of schools as learning organizations was also rated high. The highest-rated aspect was individual learning, followed by team learning, systems thinking, and shared vision. The lowest-rated aspect was mental models. 3) The overall of administrators' competency and being learning organization have positive relationship with statistical significance at .01 level. at a high level. 4) The 4 components of administrators' competency, self-development, analytical and synthetic thinking, teamwork and vision, significantly predicted the being learning organization of schools with statistical significance at .05 level.

Keywords: Administrators' competency ; learning organization ; Self-development

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสิ่งที่ต้องพัฒนาให้ทันโลกทุกยุคทุกสมัย คือ การศึกษา แต่การศึกษาในปัจจุบันก็ยังมีปัญหาหลายประการซึ่งผู้ที่เป็นแกนหลักสำคัญที่จะแก้ปัญหาและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ คือ ผู้บริหารผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะโดยสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนนับเป็น สิ่งสำคัญยิ่ง เพราะหากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีศักยภาพ เป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์และแนวทางการพัฒนา เป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารความเสี่ยงและสามารถกำหนดนโยบาย แผน กลยุทธ์ และนำไปสู่การ ปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และจรรยาบรรณของ วิชาชีพที่คุรุสภากำหนด (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2560)

สมรรถนะของผู้บริหารถือเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการทำงาน การสร้างความร่วมมือภายในองค์กร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการพัฒนาทางวิชาการ จนสามารถพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ (หนูกัณฑ์ ปาโส และ ยูวธิตา ชาญปัญญา, 2562) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการบริหารเป็นอย่างดี เพื่อที่จะนำสมรรถนะในการบริหารมาบริหารโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ดังพระราชกฤษฎีกา ที่ได้กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในองค์กรเพื่อให้มีลักษณะเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้” (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2546) ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารในยุคศตวรรษที่ 21 จะต้องสร้างองค์กรหรือโรงเรียน บนพื้นฐานแนวคิดที่ว่า “องค์กรที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้จะเติบโตและพัฒนาต่อไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด” (Senge, 1990)

องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นแนวคิดในการพัฒนาองค์กรโดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้องค์กรก้าวไปสู่ความสำเร็จ (อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, 2562) ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยควบคู่กัน มีความปรารถนาในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาการทำงาน มีการแบ่งปันความคิดในการทำงานมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมีการทุ่มเททรัพยากรเพื่อลงทุนให้บุคลากรทุกระดับเกิดการเรียนรู้ตลอดจนสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมและทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ เกิดเป็น วัฒนธรรมขององค์กรนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายโดยอาศัยการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กร (อำนวยการ มีราคา, 2566) ดังนั้นการสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ถือเป็นแนวความคิดที่ต้องการส่งเสริมให้บุคลากรได้ขยายขีดความสามารถ เพื่อนำความรู้ไปสู่การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (Senge, 2006)

จากการศึกษา แนวทางการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย (สุรัชดา นันทอง, 2567) ที่ทำการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่าสภาพที่พึงประสงค์ในทุกๆด้าน และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลคะแนนในทุกวิชา ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ตลอด ปีการศึกษา 2560 ถึง ปี 2564 มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่ามาตรฐานระดับประเทศทั้งสิ้น สะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย

การสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนประสิทธิผลและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยบทบาทที่สำคัญที่จะสามารถผลักดันให้สถานศึกษาไปสู่การองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องอาศัยสมรรถนะที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนและพัฒนาทั้งองค์กร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาหนองคาย
2. เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาหนองคาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ
สถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2567
จำนวนทั้งหมด 31 โรงเรียน โดยจำแนกได้เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 31 คน รองผู้อำนวยการ
สถานศึกษาจำนวน 38 คน และครูผู้สอนจำนวน 1010 คน รวมทั้งสิ้น 1079 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน
โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างอย่างง่าย โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจน ตามตารางเครช
ซีและมอร์แกน (Krejci Morgan 1970, อ้างในบุญชมศรีสะอาด, 2554) รวมทั้งสิ้น 284 คน โดยจำแนก
เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 19 คน ครูผู้สอนจำนวน 265 คน ตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ
จำนวน 3 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ 1) ตำแหน่ง 2) ระดับการศึกษา 3) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหาร จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ซึ่งมีดังนี้
1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ 3) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ 4) ด้าน
การมีวิสัยทัศน์ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 6) ด้านการพัฒนาตนเอง แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย 5
ด้าน ซึ่งมีดังนี้ 1) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 4)
การมีรูปแบบทางความคิด และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ แบ่งเป็น 5 ระดับ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

3. สร้างแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 3 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ 1) ตำแหน่ง 2) ระดับการศึกษา 3) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหาร จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ซึ่งมีดังนี้ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ 3) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ 4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 6) ด้านการพัฒนาตนเอง

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ซึ่งมีดังนี้ 1) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การเรียนรู้เป็นทีม 4) การมีรูปแบบทางความคิด และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และประเมินคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item objective Congruence : IOC)

การตรวจตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยประเมินความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าเท่ากับ 1.0 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถามโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

+ 1 หมายถึง เห็นด้วย ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

เมื่อพิจารณาในสาระเนื้อหาและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ (ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0) เมื่อมีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 1.0 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำของผู้เชี่ยวชาญแน่ใจได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำข้อมูลการทดลองใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นในส่วนข้อคำถามสมรรถนะผู้บริหาร เท่ากับ .980 และค่าความเชื่อมั่นในส่วนข้อคำถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เท่ากับ .974

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

4.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence ; IOC) ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นในส่วนข้อความสมรรถนะผู้บริหาร เท่ากับ .980 และค่าความเชื่อมั่นในส่วนข้อความการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เท่ากับ .974

4.2 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3. สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน

4.3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

4.3.2 วิเคราะห์การพยากรณ์ของสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และด้านการสื่อสารและการจูงใจ รายละเอียดดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมและรายด้าน

| องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหาร | ระดับการปฏิบัติ | | |
|-------------------------------------|-----------------|-----------------|-------|
| | \bar{X} | n = 284 S.D. | แปลผล |
| 1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ | 4.39 | 0.54 | มาก |
| 2. ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ | 4.38 | 0.55 | มาก |
| 3. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ | 4.38 | 0.58 | มาก |
| 4. ด้านการมีวิสัยทัศน์ | 4.42 | 0.56 | มาก |
| 5. ด้านการทำงานเป็นทีม | 4.46 | 0.58 | มาก |
| 6. ด้านการพัฒนาตนเอง | 4.48 | 0.59 | มาก |
| รวม | 4.41 | 0.04 | มาก |

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมและด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการมีรูปแบบทางความคิด รายละเอียดดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมและรายด้าน

| องค์ประกอบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ | ระดับการปฏิบัติ | | |
|---|-----------------|-----------------|-----------|
| | \bar{X} | n = 284 S.D. | แปลผล |
| 1. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ | 4.51 | 0.49 | มากที่สุด |
| 2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน | 4.42 | 0.59 | มาก |
| 3. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม | 4.50 | 0.58 | มาก |
| 4. ด้านการมีรูปแบบทางความคิด | 4.41 | 0.54 | มาก |
| 5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ | 4.43 | 0.58 | มาก |
| รวม | 4.45 | 0.05 | มาก |

3. สมรรถนะผู้บริหารกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย
มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.850$) และความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารรายด้านทั้ง 6 ด้านกับ
การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมี
ความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r=.716-.808$) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

| สมรรถนะผู้บริหาร | การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ | |
|-------------------------------------|-------------------------------|-------------------|
| | ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ | ระดับความสัมพันธ์ |
| 1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ | .716** | สูง |
| 2. ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ | .741** | สูง |
| 3. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ | .762** | สูง |
| 4. ด้านการมีวิสัยทัศน์ | .753** | สูง |
| 5. ด้านการทำงานเป็นทีม | .768** | สูง |
| 6. ด้านการพัฒนาตนเอง | .808** | สูง |
| สมรรถนะผู้บริหารโดยรวม | .850** | สูง |

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ
เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายพบว่า มี
ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ด้าน ตามลำดับ คือการพัฒนาตนเองการคิด
วิเคราะห์และสังเคราะห์การทำงานเป็นทีม และการมีวิสัยทัศน์ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและ

เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สมรรถนะผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ได้นั้นจะต้องประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 75.30 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

| ตัวแปรพยากรณ์ | R | R ² | Adjusted R ² | S.E.est | β | F | Sig. |
|------------------------------|------|----------------|-------------------------|---------|---------|---------|--------|
| การพัฒนาตนเอง | .808 | .653 | .652 | .29679 | .390 | 531.085 | .000** |
| การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ | .849 | .720 | .718 | .26700 | .222 | 67.436 | .000** |
| การทำงานเป็นทีม | .867 | .752 | .750 | .25172 | .241 | 36.144 | .000** |
| การมีวิสัยทัศน์ | .870 | .757 | .753 | .24983 | .123 | 5.265 | .023* |

** ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, * ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม มีวิสัยทัศน์ในการนำพาองค์กรไปสู่การพัฒนา โดยมีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน ใช้การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการดำเนินงาน ผ่านการสื่อสารที่ตรงไปตรงมาและการจูงใจให้บุคลากรดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย มดแสง (2562) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการบริการที่ดี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับ สุทธิยา สุขสำราญ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้าน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ส่วนลำดับสุดท้ายด้านการบริหารความเปลี่ยนแปลง

2. ผลการวิเคราะห์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ โดยเป็นการเรียนรู้ที่เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม สร้างแนวทางการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อการมี วิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน ด้วยการมีรูปแบบทางความคิดที่ชัดเจนในการดำเนินงานภายใน องค์กรหรือโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับวรรณฤทธิประกิจ (2562) ได้ทำการศึกษางานขององค์กรแห่งการเรียนรู้กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่าองค์กรแห่งการ เรียนรู้ของสถานศึกษาที่สังกัดดังกล่าว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าองค์กร แห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน รองลงมา คือด้านการ เรียนรู้ของทีมงานด้านแบบแผนทางความคิดด้านการคิดอย่างเป็นระบบและด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล ตามลำดับ และสอดคล้องกับ ฐิติ เรืองฤทธิ์ (2560) ที่ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดดังกล่าว ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ใน ระดับมาก เรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การมีแบบแผน ความคิด และการรอบรู้แห่งตน ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สันมีความสัมพันธ์ในทางบวก ในระดับสูง ซึ่งอาจจะบ่งบอกว่าสมรรถนะผู้บริหารมีความเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร หาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพก็ถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบขององค์กรที่มีคุณภาพ ซึ่งจาก การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายมีสมรรถนะอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาหนองคาย ก็อยู่ในระดับมากด้วย ผู้บริหารที่เป็นผู้ที่มีมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีทักษะการคิดวิเคราะห์และ สังเคราะห์ สามารถสื่อสารและสร้างแรงจูงใจในองค์กรได้อีกทั้งมีแนวทางและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน พร้อมกับ ทำงานเป็นทีมกับบุคลากรได้ดี และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ย่อมมีความสอดคล้องกับองค์กรที่เต็มไปด้วย บุคลากรที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ และเป็นองค์กรที่มีการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมกันทำงานเป็นทีม มีรูปแบบทางความคิดในการทำงาน ตลอดจนการมีรูปแบบการคิดอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ฐิตาภา สุวรรณขำ และละมุล รอดขวัญ (2565) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลัก ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งอยู่ในระดับสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริหารที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงาน

เป็นทีม ล้วนมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับสูง และสอดคล้องกับ ฌักญญา สายธนู (2562) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายพบว่า มีสมรรถนะผู้บริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเองด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมีวิสัยทัศน์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ว่าส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดว่า สมรรถนะผู้บริหาร อย่างน้อย 1 ด้าน สามารถพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานในองค์การ เพื่อให้การดำเนินงานภายในองค์การดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อให้องค์การก้าวไปข้างหน้าอย่างเข้มแข็ง และผู้บริหารที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ย่อมส่งผลให้องค์การไม่หยุดพัฒนา สอดคล้องกับ ยืนยง ไทยใจดี และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษา พหุสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะหลักของผู้บริหาร 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการบริการที่ดี ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร ลำสัน(2558) ที่ทำการศึกษารื่อง ภาวะผู้นำและสมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำและสมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาทุกองค์ประกอบ 2) ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อสมรรถนะของผู้บริหารและความเป็นเลิศของสถานศึกษา 3) ภาวะผู้นำและสมรรถนะของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา โดยเฉพาะกับทักษะความสามารถ หรือที่เรียกกันว่า สมรรถนะผู้บริหาร ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนและตัวที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ และผลงานเชิงประจักษ์ในลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

และจากผลการวิจัย ด้านของสมรรถนะผู้บริหารที่มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเมื่อผู้บริหารเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มุ่งมั่นและไม่หยุดพัฒนาจึงเป็นอุปนิสัยที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรเช่นเดียวกัน อีกทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากรในองค์การให้มีการพัฒนาตัวเองอีกด้วย สอดคล้องกับราณี จินสุทธิ์ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำการศึกษาใน

สถานศึกษา ต้องมีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถูกคาดหวังให้สามารถทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าความต้องการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนได้รับการตอบสนอง โดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการการควบคุม และการจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง เมื่อผู้บริหารเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ก็ย่อมพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ ได้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ ตลอดจนสมรรถนะประการอื่นๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และการสื่อสารและการจูงใจ จากผลการวิจัย พบว่า มีสมรรถนะผู้บริหารถึง 4 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยรายด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และด้านการสื่อสารและการจูงใจ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ควรพัฒนาส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดได้พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว ให้มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่าความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมาก คือด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการมีรูปแบบทางความคิด จากผลการวิจัยพบว่า มีการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 3 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการมีรูปแบบทางความคิด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายควรพัฒนาและส่งเสริมให้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านดังกล่าวให้มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะผู้บริหารที่มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายจำนวน 4 ด้านได้แก่ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการพัฒนาตนเอง ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารทั้ง 4 ด้านดังกล่าวให้สูงขึ้นเพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายให้กลายเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงถึงพฤติกรรมอันเกิดจากสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาตัวแปรตามอื่นๆ กับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้การศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาตัวแปรต้นอื่นที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เช่นบรรยากาศองค์การภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารภาวะผู้นำครูเพื่อเป็นสารสนเทศในการใช้ข้อมูลในการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

องค์ความรู้ใหม่

สมรรถนะผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ซึ่งสมรรถนะผู้บริหารถือเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งต่อตัวผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถประยุกต์หรือนำไปใช้ในการบริหารงานโรงเรียนของตนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยสมรรถนะนั้นอาจเกิดจากทั้งองค์ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามาประกอบกับประสบการณ์จากการทำงานโดยตรง โดยผู้บริหารควรจะเป็นผู้ที่ไม่หยุดนิ่งมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่น และควรผลักดันองค์การให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดทั้งคอยสร้างขวัญกำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อที่จะร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อันเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างไม่สิ้นสุด

เอกสารอ้างอิง

ฐิตาภา สุวรรณชา และละมุล รอดขวัญ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบือ. *วารสารร้อยแก่นสาร*. 7(7), 109–125.

ฐิติ เรืองฤทธิ์. (2560). *ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17.วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.*

ณิกัญญา สายธนู. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5. *วารสารวิชาการ ศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 7(1), 102.

นพพร ลำสัน. (2558). ภาวะผู้นำและสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของ สถานศึกษา, *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 8(2), 136-139.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.

- ยีนยง ไทใจดี และคณะ. (2564). พหุสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*. 7(1), 89–102.
- ราณี จีนสุทธิ และคณะ. (2564). การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 8(2), 375-389
- วรัชญ์ธารีประกิจ. (2562). องค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 270–280.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). *พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546*. ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2560). *คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุทศยา สุขสำราญ. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขตที่ 21. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรัชดา นันทอง. (2567). แนวทางการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. *วารสารศึกษิตาลัย*, 5(2), 57-70.
- หนูกัณฑ์ ปาโส และยุวธิดา ขาปัญญา. (2562). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 9(3), 62-70.
- อภิญา ฉัตรช่อฟ้า. (2562). องค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 5(1), 157-170.
- อำนวยการ มีราคา. (2566). *การบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ*. สมศักดิ์การพิมพ์ กรุ๊ป.
- เอกชัย มดแสง. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ มมร*, 7(2), 161-173.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and craft of the learning organization*. Century Press.
- Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art and craft of the learning organization* (2nd ed.). Century Press.